

## อุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียง

### ความหมาย

อุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การให้การศึกษ การอบรมและให้ความรู้ ด้านอุตสาหกรรมในสถานศึกษาอย่างกว้างขวาง โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง คือ หลักของการมีเหตุผล หลักแห่งความพอประมาณ เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และอยู่บนพื้นฐานความรู้ที่มีจริยธรรม คุณธรรมรองรับ

### ความเป็นมา

การศึกษาด้านอุตสาหกรรมหรืออุตสาหกรรมศึกษา มีบทบาท และมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งมีการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง มีการแข่งขันสูง ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมมุ่งแสวงหาผลกำไรจากผลผลิตทางอุตสาหกรรม โดยเน้นผลตอบแทนที่เป็นเงิน เป็นรายได้ และผลผลิตสินค้าออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง หลากหลายทำให้กระแสวัตถุนิยมได้รับการตอบสนอง และเพิ่มทวีคูณขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลจากการให้การศึกษาด้านอุตสาหกรรมที่เน้นเชิงปริมาณ และผลกำไรเป็นสำคัญ เกิดการเอาวัดเอาเปรียบกับผู้บริโภคอย่างกว้างขวาง และมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์โดยรวม ดังนั้นถ้าจะแก้ปัญหาที่เกิดจากการให้การศึกษาด้านอุตสาหกรรม ไม่ควรดำเนินไปในทางที่เน้นปริมาณ และวัตถุเป็นสำคัญ จำเป็นต้องจัดอุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ และใช้ร่วมกัน

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนึ่งในแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานเป็นปรัชญาในการดำรงชีวิตที่ยึดหลัก

ความพอเหมาะพอดี มีเหตุมีผล และความไม่ประมาท ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติด้วยพระองค์เองทรงกระทำอย่างต่อเนื่องยาวนาน ดำรงพระชนม์ชีพ เป็นแบบอย่างได้อย่างสมบูรณ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทรงเห็นความสำคัญของความ “พออยู่พอกิน” ซึ่งมีผลต่อราษฎรและประเทศชาติ ที่สำคัญคือเป็นแบบอย่างที่ดีให้คนไทย ดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง มีความขยันหมั่นเพียร ในการประกอบสัมมาชีพ รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รู้จักประมาณตน และดำรงชีวิตอย่างรู้จัก “คิด อยู่ ใช้ กิน อย่างพอเพียง”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประมวลและกลั่นกรองจากพระบรมราชาบาทที่พระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป ดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการ

มีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า หลักการจัดอุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ นั้น จะต้องประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ ดังนี้

1. หลักการให้พอประมาณ พอดี ไม่เกินตัว
2. หลักการใช้เหตุผลในการนำสู่การปฏิบัติ
3. หลักการภูมิคุ้มกัน ไม่สุดโต่ง มีทางออก
4. หลักการอยู่บนพื้นฐานความรู้ที่มีจริยธรรม

คุณธรรมรองรับ/กำกับ

### หลักสำคัญของอุตสาหกรรมศึกษา

การให้ความรู้เรื่องอุตสาหกรรมศึกษาจะต้องยึดหลักสำคัญ ดังนี้

1. ต้องจัดให้ความรู้ด้านอุตสาหกรรมศึกษาอย่างทั่วถึงและกว้างขวาง โดยยึดตามความเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพแวดล้อม การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
2. ต้องเน้นให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ปฏิบัติได้จริงในชีวิต และการทำงาน
3. ทุกสถานศึกษาต้องจัดให้มีหลักสูตรด้านอุตสาหกรรมศึกษาอย่างทั่วถึง และครอบคลุมทุกระดับการศึกษา
4. รัฐต้องให้ความสำคัญ และสนับสนุนด้าน

งบประมาณ อุปกรณ์ และเครื่องมือ ตลอดจนบุคลากรด้านอุตสาหกรรมศึกษาอย่างจริงจัง และอย่างมีคุณภาพ

### องค์ประกอบอุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียง

การปฏิบัติหรือการจัดอุตสาหกรรมเชิงเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึงของตนเอง มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม ซื่อสัตย์สุจริต เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ดังกระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับการพัฒนาคน ความตอนหนึ่งว่า "...บุคคลต้องมีรากฐานทางจิตใจที่ดี คือ ความหนักแน่นมั่นคงในสุจริตธรรม และความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้จนสำเร็จ ทั้งต้องมีกุศโลบายหรือวิธีการอันแยบยลในการปฏิบัติงาน ประกอบพร้อมด้วยจึงจะสัมฤทธิ์ผลที่แน่นอน และบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนแก่ตนเองและแผ่นดิน..."

2. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรงเป็นอิสระ ดังกระแสพระราชดำรัส ความตอนหนึ่งว่า "...เพื่อให้งานรุดหน้าไปพร้อมเพรียงกัน ไม่ลดหลั่น จึงขอให้ทุกคนพยายามที่จะทำงานในหน้าที่อย่างเต็มที่ และให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ดีเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นงานที่เกื้อหนุนสนับสนุนกัน..."

3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาดพร้อมทั้งการเพิ่มมูลค่าโดยยึดหลักการของความยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังกระแสพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า "...ถ้ารักษาสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมนี้ถือว่าอยู่ได้อีกหลายร้อยปี ถึงเวลานั้นลูกหลานของเราก็อาจหาวิธีแก้ปัญหาต่อไป เป็นเรื่องของเขาไม่ใช่เรื่องของเรา แต่

เราก็ทำได้ ได้รับความสิ่งแวดล้อมไว้ให้พอสมควร...”

4. ด้านเทคโนโลยีจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านและเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ สังคมไทย และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเองดังกระแสพระราชดำริส ความตอนหนึ่งว่า “...การเสริมสร้างสิ่งที่ชาวบ้านชนบทขาดแคลนและต้องการคือ ความรู้ในด้านเกษตรกรรมโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสิ่งที่เหมาะสม...”

5. ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มีกรมที่การลดรายจ่าย ในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญและยึดหลักพออยู่พอใช้ และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น ดังกระแสพระราชดำริส ความตอนหนึ่งว่า “...การที่ต้องการให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้ เพื่อตนเอง เพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้าที่มีความสุข พอมีพอกินเป็นขั้นหนึ่ง และขั้นต่อไปก็คือให้มีเกียรติว่า ยืนได้ด้วยตนเอง...”

“...หากพวกเราร่วมมือร่วมใจกัน ทำสักเศษหนึ่งส่วนสี่ประเทศชาติของเราก็สามารถรอดพ้นจากวิกฤติได้...”

### หลักการจัดอุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์และปฏิบัติจะต้องยึดหลักต่อไปนี้

1. **ยึดความประหยัด** ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิตอย่างจริงจัง ดังกระแสพระราชดำริส ความตอนหนึ่งว่า “...ความเป็นอยู่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง...”

2. **ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องสุจริต** แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังกระแสพระราชดำริส ความตอนหนึ่งว่า “...ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชอบเป็นหลักสำคัญ...”

3. **ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม** ในทางการค้าขายประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรงเช่นอดีต ดังกระแสพระราชดำริส ความตอนหนึ่งว่า “...ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึง ความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหาได้ด้วยความเป็นธรรม ทั้งในเจตนาและการกระทำไม่ใช่ ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น...”

4. **ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก** โดยต้องชวนขยายไผ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้นจนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญดังกระแสพระราชดำริส ตอนหนึ่งที่ทำให้ความหมายชัดเจนว่า “...การที่ต้องการให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้ เพื่อตนเอง เพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้า ที่มีความสุข พอมีพอกินเป็นขั้นหนึ่งและขั้นต่อไปก็คือ ให้มีเกียรติว่า ยืนได้ด้วยตนเอง...”

5. **ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไป** ทั้งนี้ด้วยสังคมไทยที่ล่มสลายลงในทางเศรษฐกิจเพราะยังมีบุคคลจำนวนมากมิใช่น้อยที่ดำเนินการโดยปราศจากความละอาย ดังกระแสพระราชดำริส ความตอนหนึ่งว่า “...พยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัว ทำลายผู้อื่น พยายามลด พยายามละความชั่วที่ตัวเองมีอยู่ พยายามก่อความดีให้แก่ตัวอยู่เสมอ พยายามรักษาและเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่นั้น ให้งอกงามสมบูรณ์ขึ้น...”

### นัยสำคัญของการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับอุตสาหกรรมศึกษา

การกำหนดนัยสำคัญในการนำเศรษฐกิจ

พอเพียงไปใช้กับอุตสาหกรรม จะต้องดำเนินการในลักษณะที่เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้านอุตสาหกรรมศึกษา โดยประสานกับเครือข่ายดังต่อไปนี้

1. เครือข่ายด้านผู้นำทางความคิด
2. เครือข่ายด้านประชาสังคม
3. เครือข่ายด้านสื่อมวลชนและประชาชน
4. เครือข่ายด้านสถาบันการศึกษาและเยาวชน
5. เครือข่ายด้านองค์กรภาคธุรกิจเอกชน
6. เครือข่ายด้านองค์กรภาครัฐ
7. เครือข่ายด้านวิชาการ
8. เครือข่ายด้านสถาบันการเมือง

จากเครือข่ายดังกล่าวข้างต้นจะต้องให้การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับอุตสาหกรรมศึกษาในการให้ความรู้แก่ ผู้เรียนในสถานศึกษาจึงจะสามารถครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน อย่างทั่วถึงและกว้างขวาง

### การจัดอุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดอุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนำไปใช้ในการปฏิบัติในการให้การศึกษาด้านอุตสาหกรรมมีหลัก ดังนี้

1. **การให้การศึกษาด้านอุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียง** คือ การให้แต่ละคนมีหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง/ครอบครัว/ชุมชน/ชาติ ให้สามารถพึ่งตนเองได้และก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล ตลอดจนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ

### 2. แนวทางการให้การศึกษาด้านอุตสาหกรรมเชิงเศรษฐกิจพอเพียง

เป็นการฝึกให้คิดพูด-ทำ อย่างพอดี พอเหมาะพอควร บนหลักเหตุผล ไม่ประมาท โดยใช้สติและปัญญาในทางที่ถูกต้อง เพื่อเพิ่มทางเลือกและพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน ให้สามารถอุ้มชูตัวเองและครอบครัวได้ โดยไม่เบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น และ

อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข-รู้จักสามัคคีอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างสมดุลและยั่งยืน และมีค่านิยมที่ดีงาม ร่วมรักษาคุณค่าของความเป็นไทย

3. **การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียง** ให้เป็นวัฒนธรรมหลักในการใช้ชีวิตของคนในสังคม ต้องมีกระบวนการหล่อหลอมให้ทุกคนมีความเชื่อมั่น และสามารถนำหลักการนี้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และการศึกษาด้านอุตสาหกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เกิดกระบวนการดังกล่าว

อุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียง คือ การดำรงชีวิตในความพอดี มีชีวิตใหม่ คือ หวนกลับมาใช้ชีวิตชีวิตไทยเป็นการสร้างรากฐานหรือพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจที่มีอุตสาหกรรมเข้ามาเป็นพื้นฐานสำคัญดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรัส ความตอนหนึ่งว่า “... อาคารถิ่นเรือนตั้งอยู่ได้อย่างมั่นคง ก็เพราะความแข็งแรงของรากฐานหรือเสาเข็ม ซึ่งเรามองไม่เห็น และมักลืมไปว่าเราอยู่ได้บนฐานรากอะไร...”

### การปฏิบัติอุตสาหกรรมศึกษาเชิงเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม

การจะนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับอุตสาหกรรมศึกษาให้เกิดผลในการปฏิบัติโดยรวม อภิชาติ พันธเสน (2551 : 19-27) ได้อธิบายไว้สรุปสาระสำคัญได้ว่า กระบวนการของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมคือทางสายกลาง ซึ่งมีองค์ประกอบทั้งสามส่วนที่มีความหมายซ้อนทับกันอยู่ ซึ่งได้แก่

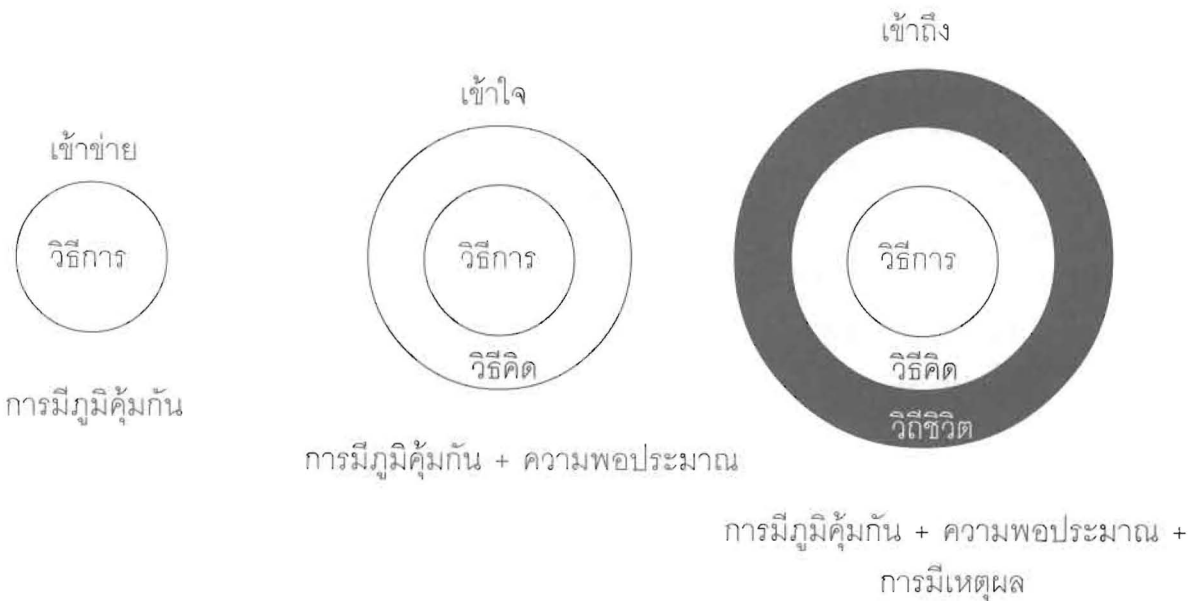
1. **ความมีเหตุผล** เป็นคำที่มีรากมาจากภาษาบาลีที่ประกอบด้วยคำว่า เหตุ ปัจจัย และผล กล่าวคือ ผลนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากเหตุและปัจจัยแวดล้อมประกอบขึ้น ตัวอย่างเช่น ถ้าวัตถุติดไฟก็จะได้ผลิตภัณฑ์ที่ดี แต่ปัจจัยแวดล้อมก็คือกระบวนการผลิตและการควบคุมคุณภาพ

2. ความพอเพียงหรือความพอประมาณเป็นกฎธรรมชาติในการดำรงชีวิต ภายใต้สภาวะแวดล้อมของแต่ละบุคคลและแต่ละบริบทที่ไม่เหมือนกัน นั่นคือ ในสภาวะการณ์ที่อะไรก็ตามที่มากเกินไปเป็นสิ่งที่ไม่ดีสำหรับชีวิตและจิตของมนุษย์และน้อยเกินไปก็เป็นสิ่งที่ไม่ดีสำหรับชีวิตและจิตของมนุษย์ ความพอประมาณหรือความพอเพียงจะเป็นจุดที่ดีที่สุด

3. การมีภูมิคุ้มกันนั้นมีความหมายของการเป็นเครื่องมือในการป้องกันตัวเองไม่ให้ตกอยู่ในภาวะเสี่ยง ไม่มั่นคง หรือไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ทั้งนี้ถึงแม้ความเป็นจริงของโลก อย่างหนึ่งก็คือ ความเปลี่ยนแปลงหรือความไม่แน่นอนหรืออนิจจังย่อมเกิดขึ้นเป็นปกติแต่ตราบใดที่ความเปลี่ยนแปลงไม่รุนแรงจนเกินไปก็อาจจะทำให้สามารถปรับตัวได้ และมีชีวิตอยู่รอดได้ หรืออยู่ในสภาวะที่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมได้

การมีภูมิคุ้มกันเป็นองค์ประกอบที่สามารถเข้าใจได้ง่ายที่สุดของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะเป็น

ส่วนประกอบที่สำคัญของสัญญาตญาณของความอยู่รอดของสิ่งมีชีวิตทุกชนิด ความพยายามที่จะทำให้ตัวเองอยู่รอดโดยการสร้างภูมิคุ้มกันจึงเป็นสัญญาตญาณตามธรรมชาติ เป็นเรื่องของวิธีการ (method) ซึ่งสอดคล้องกับการวางแผนคิดเตรียมการที่จะจัดการกับปัญหาในระยะยาว ความคิดเห็นในลักษณะดังกล่าวใคร ๆ ก็สามารถคิดได้ เข้าใจได้ง่ายและทำให้เกิดขึ้นได้ง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ไม่เข้าใจความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงมาก่อน การมีภูมิคุ้มกันเป็นส่วนที่เข้าใจได้ง่ายที่สุดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในฐานะที่เป็นวิธีการ โดยไม่ต้องใช้ความคิดอย่างลึกซึ้งมากนัก ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่าการเข้าใจจะต้องรวมเงื่อนไขของการเข้าใจ เข้าใจด้วย ส่วนการเข้าถึงจะต้องรวมการเข้าใจที่ได้รวมเอาเข้าใจ เข้าใจด้วยแล้ว ซึ่งอาจจะแสดงเป็นความสัมพันธ์ ดังแสดงในภาพ



ภาพ แสดงความสัมพันธ์ของระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : อภิชัย พันธเสน (2551 : 24)

## สรุป

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ และในระดับโลก ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจและการ

ให้การศึกษาด้านอุตสาหกรรม เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันด้วยระบบคุณธรรมจริยธรรมในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการด้านอุตสาหกรรมมาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักอุตสาหกรรม-ศึกษา และนักธุรกิจ

ณรงค์ศักดิ์ มณีแสง

## บรรณานุกรม

- บรรยงค์ ไตจินดา. (2545). **จริยธรรมทางธุรกิจอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิภพ ชวังเงิน. (2549). **จริยธรรมทางธุรกิจ**. กรุงเทพฯ : อมรรการพิมพ์.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม). (2551). **เปิดขอบฟ้าคุณธรรมและเผยแพร่งานวิจัย**. กรุงเทพฯ : หจก.เซนปรีนติ้ง.
- สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย. (2550). **80 พรรษา 80 ปรัชญา ชี้นำชีวิต**. กรุงเทพฯ : อสารรักษาดินแดน.
- อภิรัฐ ตั้งกระจ่าง บัณฑิต ผังนิรันดร์ และต่อศักดิ์ ซอแก้ว. **จริยธรรมทางธุรกิจ**. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2542). **คุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เดมาธรรม.